

Bibliografia

1. Klimowicz A., Wstęp, (w:) Klimowicz A. (red.), Edukacja międzykulturowa. Poradnik dla nauczyciela, Warszawa 2004.
 2. Kokieli A., *Wartości studentów pedagogiki w perspektywie zmian współczesnego społeczeństwa*, (w:) Surina I. (red.), Przestrzeń edukacyjna wobec wyzwań i oczekiwań społecznych, Kraków 2010.
 3. Kruk M., *Edukacja i wychowania w dobie globalizacji*, (w:) Rondalska D., Zduniak A. (red.), Edukacyjne zagrożenia i wyzwania młodego pokolenia, Poznań 2009.
 4. Kupisiewicz Cz., Kupisiewicz M., *Słownik pedagogiczny*, Warszawa 2009.
 5. Lewowicki T. i in. (red.), *Edukacja wobec ładu globalnego*, Warszawa 2002.
 6. Melosik Z., *Kultura instant – paradoksy pop-tożsamości*, (w:) Nalaskowski A., Rubacha K. (red.), Pedagogika u progu trzeciego tysiąclecia, Toruń 2001.
 7. Nikitorowicz J., *Pogranicze. Tożsamość. Edukacja międzykulturowa*, Białystok 1995.
 8. Nikitorowicz J., *Wychowanie uwrażliwiające na inność w warunkach wielokulturowości*, (w:) Pedagogika społeczna. Debata, T 2, red. E. Marynowicz – Hetka, Warszawa 2007.
 9. Nikitorowicz J., *Spotkanie i dialog kultur – wymiar edukacji międzykulturowej*, (w:) Kultury tradycyjne, a kultura globalna: konteksty edukacji międzykulturowej, T 1, Białystok 2001.
 10. Nowicka M., *Edukacja międzykulturowa dzieci w propozycjach nauczycieli*, (w:) Edukacja wobec ładu globalnego, Warszawa 2002.
 11. Powszechna deklaracja UNESCO o różnorodności kulturalnej, art. 2.
 12. Suchodolska J., *Rola edukacji w kształtowaniu postaw i orientacji proeuropejskich młodzieży – uwagi sformułowane na podstawie wyników badań na pograniczu polsko-czeskim*, (w:) Kwiecińska R., Szymański M. J. (red.), Młodzież a dorośli. Napięcia między socjalizacją a wychowaniem, Kraków 2001.
 13. Szymański M., *Od pedagogiki dla cudzoziemców do pedagogiki międzykulturowej w Republice Federalnej Niemiec-czyli modernizm i postmodernizm*, (w:) Edukacja międzykulturowa. W kręgu potrzeb, oczekiwań i stereotypów, Białystok 1995.
 14. Szumilas-Praszek W., *Wieloaspektowość edukacji międzykulturowej jako czynnik integrujący i wspomagający dialog i porozumienie kultur*, Poznań 2008.
 15. Wojnar I., *Edukacja wobec wyzwań XXI wieku*, Warszawa 1997.
- Дата надходження статті: «22» серпня 2012 р.

УДК: 378.091.12.011.3

Т.М.ЯБЛОНСЬКА,

кандидат педагогічних наук, доцент
(м.Одеса)

Психологічний супровід процесу реалізації ролівої перспективи в стратегії підвищення якості педагогічної підготовки майбутніх учителів-філологів

У статті визначено та обґрунтовано психологічний супровід процесу реалізації ролівої перспективи в стратегії підвищення якості педагогічної підготовки майбутніх учителів-філологів.

Ключові слова: роліва перспектива, стратегія підвищення якості педагогічної підготовки, психологічний супровід.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Процес професійного становлення під час педагогічної підготовки в системі університетської освіти здійснюється успішно і результативно, коли майбутні вчителі-філологи усвідомлюють сутність, особистісний сенс педагогічних знань, умінь і навичок, що здобуваються, коли вони пройшли етап переживань, позитивних емоцій, засвоєння педагогічних знань як професійних цінностей. Педагогічна взаємодія, гармонізація інтелектуального і емоційного аспектів у змісті педагогічної підготовки, розмаїття форм і методів її здійснення виступають основою розвитку ціннісного знання, яке визначає професійну позицію і поведінку майбутніх учителів-філологів.

Педагогічна підготовка, що ґрунтується на принципі ролівої перспективи і педагогічної взаємодії, інтелектуально-емоційної спрямованості, концентрує в собі професійні ідеали, мотиви, спонукання.

Результативність науково-методичного інструментарію під час педагогічної підготовки студентів значно підвищується при організації грамотного психологічного супроводу, наданні

майбутнім учителям-філологам своєчасної психологічної підтримки і педагогічної допомоги на всіх етапах їхнього професійного становлення.

Аналіз досліджень і публікацій... Особливістю професійного становлення майбутніх учителів-філологів є прямий і швидкий зв'язок інтелекту, емоцій і поведінки. За справедливим твердженням Л.В.Кондрашової, «Я-емоційне», основним елементом якого є: я – подобаюсь, здатен, захищений, створює основу для позитивного вияву «Я-інтелектуального», домінантою якого є: я – знаю, умію, думаю; а їх гармонія забезпечує успіх у становленні інтелектуально-емоційного досвіду діяльності і спілкування [7, с.194].

Ця триєдність забезпечує формування якостей особистості майбутнього вчителя-філолога, які сприятимуть оптимальному задоволенню потреб при формуванні професійних цінностей, ідеалів, мотивів і накопичення досвіду інтелектуально-емоційної діяльності та спілкування. На необхідності формування професійних якостей особистості як важливих показників професіоналізму наголошує низка авторів, як-от: В.В.Ільїн, Є.В.Бондаревська, Л.В.Кондрашова, Н.В.Кузьміна, М.В.Овчиннікова, В.О.Сластьонін та ін. Так, М.В.Овчиннікова виокремлювала якості особистості, які забезпечують професійний розвиток майбутнього фахівця як суб'єкта і об'єкта діяльності спілкування, а саме: ідеали, ціннісні орієнтації, потреби, інтереси, настанови тощо. Є.В.Бондаревська вважає важливим показником педагогічного професіоналізму особистісний смисл, інтелектуально-емоційний досвід, що складає основу професійного становлення майбутніх учителів.

В основу педагогічної підготовки покладено засоби, що забезпечують особистісно-професійне становлення майбутніх учителів-філологів. Важливими її аспектами є: розвиток особистості, її суб'єктної позиції, готовності до подолання стресових станів, компетентності, готовності до саморозвитку й самоствердження, гармонізації інтелекту та емоцій у педагогічному процесі, який ґрунтується на принципі рольової перспективи.

Аналіз вузівської практики дає змогу говорити про те, що студенти відчують значні труднощі, які пов'язані не тільки з навчальною роботою, але й з їх особистими переживаннями. Розмаїття цих ускладнень, а також причини їх виникнення досліджували чимало учених (І.А.Зязюн, Л.В.Кондрашова, Н.В.Кузьміна, О.В.Мороз, В.О.Сластьонін, Р.І.Хмелюк, О.С.Цокур та інші). Учені виокремили ті проблеми, які найчастіше виникають у професійному становленні студентів:

- проблеми у стосунках з викладачами;
- труднощі у становленні гармонійних міжособистісних стосунків у студентському колективі;
- особисті проблеми (взаємини між протилежною статтю);
- перенапряга під час сесії;
- труднощі адаптації до навчального процесу;
- незадоволеність психологічним кліматом у студентській групі;
- відсутність інтересу до навчання, негативне ставлення до обраної професії;
- невпевненість у власних професійних можливостях і здібностях;
- перевага негативних емоцій у навчальному процесі, невміння регулювати емоційний стан і протистояти негативному впливові різноманітних факторів на особисті досягнення [7, с.194-195].

Усунення цих труднощів вимагає від студентів спеціальної підготовки щодо формування у них умінь долати ті проблеми, протиріччя, конфлікти, з якими вони стикаються. Будь-які труднощі, що виникають у навчальній роботі, спілкуванні, негативно впливають на психоемоційний стан майбутніх учителів-філологів і зумовлюють збої у професійному розвитку і здобутті педагогічного досвіду. Тому студенти потребують постійного психологічного супроводу з боку викладачів.

Формулювання цілей статті... **Мета статті** – визначити та обґрунтувати психологічний супровід процесу реалізації рольової перспективи у стратегії підвищення якості педагогічної підготовки майбутніх учителів-філологів.

Виклад основного матеріалу... Психологічний супровід – це систематично організована і постійно виконувана робота, спрямована на вивчення, формування, розвиток особистості майбутніх учителів-філологів, превенцію негативного досвіду, корекцію їхньої поведінки, надання їм практичної допомоги і педагогічної підтримки в подоланні труднощів, що виникають, і виборі засобів, які забезпечують успіх в особистісних і професійних досягненнях.

Головна мета психологічного супроводу – сприяти інтелектуально-емоційному і особистісно-професійному розвитку майбутніх учителів-філологів. Психологічний супровід розглядають як складну взаємодію структурних компонентів: цілі, змісту, методів і засобів організації, критеріїв, етапів і прогнозованих результатів.

Психологічний супровід ґрунтується на принципах системності, науковості, конфіденційності, відповідальності і врахуванні інтересів студентів. Результативність психологічного супроводу

визначається дотриманням таких умов: своєчасності, довіри, толерантності, співпраці, психологічного комфорту. Принципи і умови психологічного супроводу визначають стратегію і тактику діяльності викладача, етику його поведінки.

Психологічний супровід у професійному становленні студентів має етапний характер. У науковій літературі виокремлюють такі етапи: профорієнтація, адаптація, спеціалізація, професіоналізація.

Перший етап психологічного супроводу здебільшого доводиться на перший курс. На цьому етапі основна мета психологічного супроводу полягає у виявленні відповідності між можливостями першокурсників та реальними вимогами, що ставляться до обраної професії учителя. Результативність роботи на етапі профорієнтації визначається використанням різноманітних форм і методів психологічного супроводу. На цьому етапі використовуються різні форми надання майбутнім учителям-філологам психолого-педагогічної підтримки:

- індивідуальні та групові консультації;
- діагностика індивідуально-психологічних особливостей і можливостей студентів;
- знайомство з професіографічним описом обраних спеціальностей;
- зустрічі зі старшокурсниками;
- дискусії, дебати, діалоги з кращими вчителями-практиками;
- творчі конкурси, ділові ігри, творчі клуби.

Етап профорієнтації є основою етапу адаптації, оскільки зібрані дані про студентів використовуються для вироблення тактики і стратегії психологічного супроводу адаптаційного процесу. Аналіз вузівської практики дає змогу говорити про те, що на етапі адаптації студенти найбільш гостро відчувають потребу у психологічній допомозі і педагогічній підтримці. На цьому етапі вони найчастіше стикаються з труднощами і протиріччями вузівського життя (навчання, спілкування, самоствердження).

Адаптація як процес пристосування людини до різноманітних видів діяльності доволі складне і різноманітне явище, яке визначає успіх (чи неуспіх) її особистісного і професійного становлення. А.Ф.Лазурський, досліджуючи адаптацію і її можливості у становленні особистості, визначає її сутність дуже широко. Він розглядає адаптацію як процес пристосування до природи, речей, людей, міжособистісних взаємин, ідей, різноманітних цінностей. Учений розвинув і обґрунтував ідею рівневого розвитку особистості у процесі пристосування, надаючи великого значення різновидові взаємного пристосування між здібностями людини і його збудниками [4].

Етап адаптації створює необхідну основу для успішної діяльності. В.А.Болотов, П.О.Просецький, А.І.Щербаков вивчали специфіку змін, які відбуваються у структурі особистості на етапі професіоналізації, її здатність до подальшого професійного розвитку. Погоджуючись з А.Ф.Лазурським, учені розглядали адаптацію як пристосування майбутнього вчителя до професійної діяльності і вважали, що його професійне зростання залежить від індивідуальної активності.

М.І.Дьяченко і Л.А.Кандибович процес адаптації до діяльності трактували як повторення і підкріплення зовнішніх впливів в однакових умовах. «При зовнішньому стереотипі тимчасові зв'язки організму з тими умовами, що встановлюються головним мозком, укорінюються, утворюють стійку систему, як наслідок – відповідна діяльність здійснюється легко, без особливих зусиль» [2]. Учені відзначали тісний зв'язок адаптаційних процесів професійного становлення і готовності особистості до навчальної і професійної діяльності.

А.М.Леонтьєв і С.Л.Рубінштейн розглядає процес адаптації як процес залучення до різноманітних видів діяльності, формування професійних знань, умінь, якостей і властивостей особистості, професійного самоусвідомлення майбутнього вчителя під час вузівського навчання чи самостійної педагогічної діяльності [5, 6]. Ці вчені розглядають сутність адаптації до професійної діяльності на основі діяльнісного підходу.

Значний інтерес викликає точка зору Р.Бернса і В.І.Брудного на адаптаційний процес. На їх думку, адаптація – це ознайомлення із професійно-рольовою позицією і подальше її освоєння; відносно самостійний вид соціальної активності, що полягає у прийнятті особистістю цілей, цінностей, еталонів дій і вчинків, які характеризують ту чи ту групу загалом. Ця позиція найбільш близька для нас, з огляду на цілі дослідження. Адаптаційний процес буде більш успішним, якщо педагогічну підготовку будувати на принципі рольової перспективи. Рольова перспектива, як мета стратегії підвищення якості педагогічної підготовки, буде досягнута, якщо процес засвоєння педагогічних знань і накопичення досвіду педагогічної діяльності буде здійснюватися у формі рольової ситуації, яка є структурною одиницею знання як інструмента практичних дій.

Деяко іншої точки зору на сутність адаптації дотримується Д.А.Андреева. Дослідниця вважає, що адаптація пов'язана з подоланням труднощів через звикання, освоєння нової справи, процес

вироблення оптимального режиму цілеспрямованого функціонування особистості, приведення її в такий стан, коли вся енергія, усі фізичні й духовні сили людини спрямовані на виконання основних завдань [1]. Таке трактування сутності адаптаційного процесу у вищій школі підвищує значущість її психологічного супроводу. Подолання студентами труднощів, що виникають на етапі адаптації до вузівського процесу загалом (і до педагогічної підготовки, зокрема), неможливе без сучасної психологічної підтримки і педагогічної допомоги. Систематична робота щодо формування стійкості і готовності до подолання труднощів у навчально-пізнавальній, а в подальшому професійній діяльності, є основою для подальшого професійного розвитку майбутніх учителів-філологів. Форми і методи педагогічної підготовки, що ґрунтуються на принципі ролівої перспективи, позитивно впливають на процес адаптації студентів до оволодіння обраною професією.

Психологічний супровід повинен забезпечувати процес цілеспрямованого функціонування особистості, приведення її в такий стан, коли інтелектуальні, емоційні, духовні сили і енергія спрямовані на вирішення навчальних завдань і досягнення навчальних результатів. У цьому випадку психологічна підтримка і педагогічна допомога є науково-методичним інструментарієм, який забезпечує результативність адаптаційного процесу в системі університетської освіти.

Значний інтерес для нашого дослідження становить точка зору М.В.Каменської на процес адаптації. Адаптаційний процес учена розглядає з позиції самореалізації особистості у професійній діяльності. Під час адаптаційного періоду майбутньому вчителю важливо не тільки усвідомити сутність і функції учительської праці, але й зрозуміти власні можливості і здібності, мотиви і потреби, прийняти професійну діяльність як бажану і доцільну форму самореалізації [3]. Процес реалізації власної особистості, розкриття можливостей і здібностей у процесі професійного становлення студентів пов'язаний із використанням різноманітних засобів та прийомів психологічної підтримки і сучасної педагогічної допомоги. Усі використані засоби психологічного супроводу адаптаційного процесу повинні спрямовуватися на створення необхідних умов для самореалізації майбутніх учителів-філологів у професійній діяльності.

Аналіз концептуальних положень, які розкривають сутність адаптації як важливого етапу психологічного супроводу майбутнього вчителя-філолога у професійному становленні і розвитку, дає підстави говорити, що це складний і доволі суперечливий процес. У своєму дослідженні розглядатимемо адаптацію як процес активного пристосування студента до обраної професійно-педагогічної сфери і різноманітних видів діяльності шляхом обрання професійно-рольової позиції і прийняття особистістю цілей, цінностей, еталонів, дій, вчинків, коли уся її енергія спрямована на особистісну самореалізацію в педагогічній діяльності.

Складність адаптаційного періоду визначає і різноманітність завдань психологічного супроводу. Вивчення та аналіз навчальної діяльності свідчить про те, що студенти завжди бачать різницю між професійною і дидактичною адаптацією, а своє входження в навчальну роботу і модельовану професійно-педагогічну реальність під час неї сприймають як єдине ціле. При цьому студенти відчують значні труднощі під час пристосування до нової організації навчання в системі університетської освіти, зокрема й під час педагогічної підготовки.

Психологічний супровід повинен сприяти формуванню у студентів уявлень про власну успішність і компетентність, належність до нової навчальної реальності. При цьому особливо необхідною для студентів є своєчасна допомога у знятті підвищеної тривоги, яка є наслідком когнітивного оцінювання результатів їх навчальних досягнень. Психологічна підтримка і педагогічна допомога сприяє поступовому освоєнню майбутніми учителями-філологами навчально-професійної діяльності, звиканню до вимог викладачів, нових форм і методів навчання, перевірки і оцінювання знань, розвитку їхніх навчальних досягнень і самоефективності. Психологічний супровід покликаний збалансувати рівні підготовленості студентів і їх професійного розвитку.

Для першокурсників характерне різке погіршення самопочуття, активності і настрою на початку навчального року. Зниження очікування власної успішності і компетентності викликає у них сильне занепокоєння, яке блокує навчальні успіхи, сприяє виникненню емоційної кризи в адаптації. Входження студентів у нове середовище вимагає від них більш повного використання власних можливостей і здібностей.

Психологічний супровід пов'язаний із педагогічно грамотною організацією навчального процесу і систематичною роботою щодо вивчення характеру навчальної мотивації, здатності студентів до навчання, рівня їх підготовленості і розвитку здібностей, навчальних утруднень та їх причин, психологічного клімату у студентському колективі. Психологічний супровід забезпечує переорієнтацію студентів із репродуктивного характеру на творчу адаптацію в системі університетської освіти. Він є засобом формування настанови на компетентнісний підхід у

навчальній роботі, готовності до самоорганізації, саморозвитку і самовираження у професійно-педагогічних ситуаціях.

Результативність етапу адаптації визначається тим, наскільки форми й методи психологічного супроводу співвідносяться з індивідуальними особливостями, можливостями і здібностями студентів, характером їхнього ставлення до обраної професії.

Аналіз наукових робіт і вузівської практики свідчить про те, що найбільш ефективними формами роботи під час надання психологічної підтримки і педагогічної допомоги студентам на етапі адаптації є:

- діагностика мотивів навчальної діяльності і рівня готовності до навчання у вищій школі;
- моніторинг інтелектуального і емоційного розвитку майбутніх учителів-філологів;
- тренінг адаптації і підвищення групової згуртованості;
- індивідуальні консультації для студентів щодо подолання труднощів у навчанні та спілкуванні;
- тренінг, спрямований на розвиток емоційної стійкості і поведінкової гнучкості;
- семінар «Складнощі адаптаційного процесу у вищій школі і шляхи його удосконалення»;
- практикум «Методика раціональної організації навчальної діяльності у системі університетської освіти»;
- методи вивчення соціально-психологічного клімату і міжособистісних стосунків у студентському колективі.

Розмаїття форм і методів психологічного супроводу свідчить про складність, динамічність і рухомість його як процесу, що спрямований на зниження труднощів адаптації.

Позитивна динаміка зниження рівня ускладнень, що виникають у студентів на етапі адаптації в результаті грамотного психологічного супроводу, служить основою ефективності етапу спеціалізації. Етап спеціалізації поширюється на другий і третій курси навчання. На цьому етапі психологічного супроводу, спрямованого на зниження ускладнень студентів у педагогічній підготовці при здобутті спеціальних і педагогічних знань, що складають основу їх професійної компетентності, необхідно використовувати засоби, які знижують рівень труднощів, що виникають у майбутніх учителів-філологів під час оволодіння обраною професією.

Психологічний супровід полегшує процес оволодіння методами навчання, уміннями використовувати педагогічні знання як інструмент практичної дії, формування педагогічних компетенцій, що стають показниками професійної компетентності майбутніх учителів-філологів.

Психологічний супровід на етапі спеціалізації забезпечує вироблення індивідуальної траєкторії розвитку соціальної зрілості, формування готовності до самореалізації, саморозвитку і самоствердження в навчальній, а надалі й педагогічній діяльності. Грамотний психологічний супровід дає змогу гармонізувати змістовий і процесуальний, інтелектуальний і емоційний аспекти педагогічної підготовки майбутніх учителів-філологів.

Форми і методи психологічного супроводу на етапі спеціалізації також мають різнобічний характер. У вузівській практиці широко використовуються:

- індивідуальні і групові консультації щодо вироблення стратегії і тактики підвищення результативності зусиль для формування педагогічної компетентності;
- методи діагностики рівня сформованості якостей особистості, що є показниками їх педагогічного професіоналізму;
- різноманітні тренінги (особистісного зростання, конструктивної поведінки в конфліктних ситуаціях, регулювання емоційного стану і управління емоціями, розвиток лідерських якостей тощо);
- моніторинг якості педагогічної підготовки студентів тощо.

Психологічний супровід на етапі спеціалізації сприяє створенню необхідних умов для перетворення педагогічних знань у професійні цінності і здобуття студентами досвіду інтелектуально-емоційної діяльності, професійної спрямованості. Психологічний супровід є важливим науково-методичним інструментарієм, який забезпечує професійне зростання майбутніх учителів-філологів.

На етапі професіоналізації, що охоплює четвертий курс підготовки бакалаврів, психологічний супровід, спрямований на доведення професійної, зокрема й педагогічної, підготовки майбутніх учителів-філологів. Складність педагогічної підготовки, яка включає психологічний супровід, полягає у ступенюванні університетської освіти і різнорівневості підготовки майбутніх учителів-філологів (бакалавр, спеціаліст, магістр). Психологічний супровід диференціюється відповідно до рівнів підготовки студентів. Так, на етапі професіоналізації бакалаврів використовуються такі форми психологічного супроводу:

- групові і індивідуальні консультації щодо вироблення стратегії кар'єрного зростання і працевлаштування;

- діагностика і консультування щодо відповідності майбутньої педагогічної діяльності можливостям і здібностям студентів;
- тренінг гнучкості професійної поведінки;
- семінар «Перспективні цілі педагогічної діяльності і шляхи їх досягнення»;
- аутотренінг «Самопрезентація в педагогічних ситуаціях».

Програма психологічного супроводу спеціалістів спрямована на розвиток професійно-креативних якостей їх особистості, культури педагогічного спілкування, оволодіння методикою кар'єрного зростання і педагогічної іміджології, діалогічної культури, досвіду інтелектуально-емоційної діяльності. Магістри потребують психологічної підтримки і педагогічної допомоги в оволодінні основами і методикою науково-дослідницької діяльності, у формуванні творчого стилю діяльності й культури управління освітнім процесом.

Психологічний супровід, диференційований з урахуванням рівня підготовки майбутніх учителів-філологів, стимулює інтерес студентів до власного професійного становлення й удосконалення рівня педагогічної компетентності, накопичення досвіду нестандартної діяльності в педагогічній сфері.

Висновки... Психологічний супровід посідає важливе місце в системі науково-методичного інструментарію педагогічної підготовки, заснованої на принципі ролі перспективи. Незважаючи на специфіку курсу навчання, спільним для всіх цих етапів психологічного супроводу є завдання, які необхідно вирішувати у процесі педагогічної підготовки майбутніх учителів-філологів:

- забезпечення систематичної психологічної підтримки і педагогічної допомоги в ролевих ситуаціях, що є важливою структурною одиницею педагогічного знання;
- профілактика і превентивні дії, спрямовані на подолання конфліктних ситуацій у педагогічному процесі;
- формування інтелектуальної культури і педагогічної компетентності;
- перетворення педагогічних знань у професійні цінності, особистісні смисли і інструмент практичної діяльності;
- оволодіння методикою моніторингу власного професійного зростання і розвитку.

Психологічна підтримка і педагогічна допомога як засоби реалізації психологічного супроводу педагогічної підготовки студентів забезпечують їх навчальні досягнення, реалізацію особистісних можливостей і здібностей; досягнення високого рівня педагогічного професіоналізму і накопичення досвіду творчої педагогічної діяльності.

Список використаних джерел і літератури:

1. Андреева Д. А. О понятии адаптация: Исследование адаптации студентов к условиям учебы в вузе / Д. А. Андреева // Человек и общество. – Л., 1973. – Вып. 13.
2. Дяченко М. И. Психологические проблемы готовности к деятельности / М. И. Дяченко, Л. А. Кандыбович. – Минск : Белорусский ун-т, 1976 – 176 с.
3. Каменская М. В. Стимулирование процесса профессиональной адаптации молодого учителя : автореферат дисс. на соискание учен. степени канд. пед. наук / М. В. Каменская. – М., 1973. – 20 с.
4. Кондрашова Л. В. Гармонизация интеллектуального и эмоционального факторов в обучении будущих специалистов / Л. В. Кондрашова // Вісник СевДТУ. Вип. 90: Педагогіка: зб. наук. праць. – Севастополь : Вид-во СевНТУ, 2008. – С. 40–44.
5. Лазурский А. Ф. Избранные труды по психологии / А. Ф. Лазурский. – М., 1997.
6. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность / А. Н. Леонтьев. – [изд. 2-е]. – М. : Политиздат, 1977. – 304 с.
7. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – СПб. : Питер, 2000. – 712 с.

Анотація

Т.Н.Яблонская

Психологическое сопровождение процесса реализации ролевой перспективы в стратегии повышения качества педагогической подготовки будущих учителей-филологов

В статье определено и обосновано психологическое сопровождение процесса реализации ролевой перспективы в стратегии повышения качества педагогической подготовки.

Ключевые слова: *ролевая перспектива, стратегия повышения качества педагогической подготовки, психологическое сопровождение.*

Summary

T.M.Yablons'ka

The Psychological Accompaniment of the Process of the Role Perspective Realization in the Strategy of Future Teachers-Philologists' Pedagogical Training Quality Raising

The psychological accompaniment of the process of the role perspective realization in the strategy of future teachers-philologists' pedagogical training quality raising is defined and grounded in the article.

Key words: *role perspective, strategy of pedagogical training quality raising, psychological accompaniment.*
Дата надходження статті: «22» вересня 2012 р.